

Ulica MURCKOWSKA jest jedną z najważniejszych dróg w Katowicach i w całej aglomeracji, o długości około dwóch i pół kilometra. Biegnie w kierunku południowym, poprzez tereny, położone na wschód od centrum miasta, na trasie północ-południe, jako część drogi krajowej nr 86 (trasa w kierunku Tychów i Bielska-Białej). Nazwa „ulica Murckowska” funkcjonuje dla odcinka drogi krajowej od węzła drogowego z aleją Walentego Roździeńskiego i ulicą Bagienną (nazywany w czasach Polski Ludowej „węzeł FSM”), do węzła z autostradą A4 (aleja Górniośląska). Wzdłuż trasy znajdują się drogi zbiorcze, z których istnieją zjazdy do ulic: 1 Maja, Trzech Stawów, Gospodarczej i Porcelanowej. Bezpośrednim przedłużeniem drogi w kierunku południowym jest ulica Pszczyńska, następnie ulica Bielska (do granic miasta).

Na zdjęciu ul. Murckowska w kierunku południowym na początku XXI w.

Nazwa ulicy nawiązuje bezpośrednio do Murcek, pierwszej miejscowości poza granicami miasta w momencie budowy ulicy i dzielnicy Katowic od roku 1975.

Droga której śladem biegnie dzisiejsza ul. Murckowska (a także ulice Pszczyńska i Bielska) istniała już w połowie XIX wieku. Świadczą o tym zachowane mapy z tamtego okresu. Szlak wiódł od Zawodzia, w kierunku południowym, przez Kolonię Zuzanny i osadę Murcki, do Tychów. Ówczesnie droga biegła na przeważającym odcinku przez las. Plany z drugiej połowy XIX wieku wskazują, że około 1880 roku istniał już wiadukt kolejowy nad ulicą (wcześniej działał tu przejazd kolejowy). Z Zawodzia można się było wtedy dostać do huty Kunegunda. Mapa z roku 1902 wskazuje, iż przy ulicy istniało jedynie kilka domów: w Zawodziu (na odcinku od obecnej ul. 1 Maja do torów kolejowych) i w Kolonii Zuzanny. W rejonie huty Kunegunda usytuowana była leśniczówka (Forsthaus), a droga prowadziła przez pole wydobywcze kopalni „Paulines Glück” (rejon obecnych zjazdów do ul. Porcelanowej i ul. Gospodarczej). Około 1901 drodze nadano nazwę Emanuelssegenerstrasse, a już około 1920 przemianowano ją na ul. Murckowską.

W dwudziestolecie międzywojennym przy ul. Murckowskiej 1 funkcjonowało kino „Atlantic”. Leśniczówkę określano wtedy jako „Leśnictwo Zawodzie”, a obok niej usytuowano zwałowisko żużlu. Przy skrzyżowaniu z ówczesną ul. Krakowską (dziś ul. 1 Maja) znajdowała się sala taneczna Jana Posza (nazywana popularnie „u Szwedy”). To w niej w roku 1930 ulokowano tymczasową siedzibę kościoła parafialnego w Zawodziu (dziś obiekt nie istnieje). W czasie II wojny światowej ulica nosiła nazwę Lettow Vorbeck Strasse. Gdy wraz z budową Tychów wzmożł się ruch samochodowy w kierunku tego miasta, ulica Murckowska stała się główną trasą dla autobusów kursujących w tym kierunku.

W drugiej połowie lat 70. XX wieku rozpoczęto przebudowę układu komunikacyjnego Katowic. Zaplanowano budowę nowych węzłów drogowych oraz poprowadzenie ulicy Murckowskiej na północ od ul. 1 Maja. W tym celu wyburzono znaczącą część starej zabudowy Zawodzia, dzieląc tę dzielnicę na dwie części. Prace rozpoczęto w roku 1975. Ulicę Murckowską przebudowano na

szeroką szosę z trzema pasami ruchu w każdym kierunku, którą „schowano” w tunelu pod ulicą 1 Maja i linią kolejową (niemożliwi stał się wjazd z ul. Murckowskiej w ul. Hutniczą i ul. Cynkową). Niestety nie zrealizowano pierwotnych zamierzeń, by z ul. Murckowskiej (jadąc od strony południowej) można było wjechać na ul. 1 Maja. Ulicę Murckowską połączono z nowym węzłem drogowym po północnej stronie Zawodzia (węzeł FSM ulicy Murckowskiej z aleją Walentego Roździeńskiego), przez co zlikwidowano ulicę Rawy. Szosę w kierunku południowym poszerzono i przeprowadzono przez nowy węzeł drogowy z aleją Górniośląską. Węzeł na planie czterolistnej koniczyny powstał na terenie Kolonii Zuzanny. Aleja Górniośląska stała się częścią drogi E16. Węzeł z ulicą Murckowską wpłynął w znaczący sposób na rejon Doliny Trzech Stawów; dolina została „przecięta” na osi wschód-zachód. Już wtedy planowano, że od węzła w kierunku wschodnim będzie biegła trasa do Krakowa. W roku 1983 ul. Murckowską przemianowano na ul. Karola Adamieckiego, lecz poprzednią nazwę przywrócono po niespełna dziesięciu latach — w roku 1991.

W latach 90. XX wieku wybudowano autostradę Kraków–Katowice. 30 października 1996 roku oddano do użytku odcinek autostrady Katowice–Murckowska–Mysłowice o długości 6,3 km. W tym samym dniu otwarto zmodernizowany odcinek Katowice–Francuska–Katowice–Murckowska o długości 2,3 km. W latach 2003–2004 wyremontowano wiadukt w ciągu ulicy Murckowskiej nad aleją Górniośląską (część węzła Katowice–Murckowska).

W latach 2006–2009 przebudowano węzeł autostradowy Katowice–Murckowska. Generalnym wykonawcą została firma Budimex Dromex. Kontrakt na przebudowę wyniósł około 280 milionów złotych. Zrezygnowano z węzła na planie koniczyny na rzecz większej ilości wiaduktów (wybudowana 10 łącznic o łącznej długości prawie 9 kilometrów). Wzdłuż autostrady powstały nowe drogi zbiorcze wraz z wiaduktami nad ul. Murckowską, ul. Trzy Stawy, ul. Kazimierza Pułaskiego i ul. Francuską. Łącznice na węzle Murckowska w większości mają dwa pasy ruchu i obsługują wszystkie relacje północ-południe oraz wschód-zachód. Bardzo ważnym elementem węzła są dwa stalowe wiadukty łukowe, na których odbywa się ruch w kierunkach Wrocław–Częstochowa oraz Częstochowa–Kraków.

Obiekty nieistniejące

Kolonia Zuzanna

Wybudowana w drugiej połowie XIX wieku na terenie ówczesnej gminy Janów. Powstały tu obiekty mieszkalne dla górników z kopalni „Susanne”. Kolonię przyłączono do Katowic w roku 1960 (wraz z miastem Szopienice, do którego należał Janów), a na przełomie lat 70. i 80 XX w. została wyburzona w związku z zaplanowanym tu nowym węzłem drogowym (dziś węzeł „Murckowska”). Miejska Rada Narodowa w roku 1983 podjęła decyzję o wykreśleniu nazwy kolonii z planu Katowic w 1983 roku.

Warto zobaczyć

Euro-Park Green Park (ul. Murckowska 14, 16, 18, 20)

Wybudowany w latach 2005–2008 kompleks biurowo-usługowy ośmiu obiektów o łącznej powierzchni biurowej 24828 m² i kubaturze 68962 m³.

Centralny Cmentarz Komunalny (ul. Murckowska 9)

Otwarty w roku 1984. Nowy cmentarz zaplanowano już w roku 1983, na terenach oddalonych od zabudowy mieszkaniowej. Jego całkowita powierzchnia wynosi ponad 30 hektarów. Usytuowano tu prosekatorium, kaplicę (dom pogrzebowy) i kostnicę. W 2008 roku cmentarz objęto całodobowym monitoringiem. Cmentarzem zarządza firma miejska „Katowickie Cmentarze Komunalne”. Patronat nad nim sprawuje zawodzińska parafia rzymskokatolicka Opatrzności Bożej.

Miejsca pamięci

Na terenie cmentarza komunalnego znajduje się kwatery N.N., w której pochowano nieznanych z imienia i nazwiska zmarłych mieszkańców Katowic.

Długość:	1807 m
Szerokość ulicy:	w najszerszym/największym miejscu: jezdnia 12,5 m/10 m, chodnik 5,5 m/3 m
Liczba adresów:	26
Zameldowanych w dniu 31.12.2014 r. było:	brak
W I kwartale 2015 r. mieściło się przy niej:	26 firm
Klasa:	Droga Krajowa

Do 1922 r.	1922–1939	1939–1945	Po 1945 r.
Emanuelssegenerstrasse (od 1901?)	Murckowska (od 1920)	Lettow Vorbeck Strasse	Murckowska, Karola Adamieckiego (od 1983), Murckowska (od 1991)

Ulica Murckowska to jedna z najważniejszych arterii komunikacyjnych Katowic wiodąca na południe. Na mapie z l. 30 XX wieku jej początkowy odcinek.

Jedna z niewielu nieruchomości przy ul. Murckowskiej: Green Park znajduje się pod numerem 20.

Szosa do Nowego Bierunia — jak wówczas określano tę drogę — na zdjęciu wykonanym w marcu 1931 r.

STAN OBECNY

Obecnie ulica Murckowska na całej długości jest częścią drogi krajowej nr 86. Znajduje się przy niej niewiele obiektów (głównie budynki biurowe). Droga jest znana wyłącznie ze swojego ogromnego znaczenia komunikacyjnego, zarówno dla miasta, jak i dla całego regionu.